

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

2 грудня 2015 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

**головуючого Кривенди О.В.,
суддів: Волкова О.Ф., Гриціва М.І., Коротких О.А.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б., Самсіна І.Л.,
Терлецького О.О., –**

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом дочірнього підприємства «ЕС ЕНД ТІ УКРАЇНА» (далі – Підприємство) до окружної державної податкової служби – Центрального офісу з обслуговування великих платників податків Державної податкової служби України (правонаступником якої є Міжрегіональне головне управління Міністерства доходів і зборів України – Центральний офіс з обслуговування великих платників; далі – ОДПС) про скасування податкового повідомлення-рішення,

в с т а н о в и л а :

У квітні 2013 року Підприємство звернулося до суду з позовом, у якому просило скасувати податкове повідомлення-рішення від 26 березня 2013 року № 0000183910, яким на нього накладено штрафні санкції у розмірі 116 375 грн 20 коп. за порушення граничного строку сплати грошового зобов'язання з податку на додану вартість (далі – ПДВ).

На обґрунтування позову Підприємство зазначило, що воно виконало обов'язок по сплаті податків до Державного бюджету України, а помилкове перерахування цих коштів на інший рахунок податкового органу (державної податкової інспекції (далі – ДПІ) у Святошинському районі м. Києва) не можна вважати порушенням правил сплати податків, оскільки строки розрахунків з бюджетом було дотримано.

Суди встановили, що Підприємство подало податкову декларацію з ПДВ за грудень 2012 року (від 18 січня 2013 року № 9085227536), в якій

самостійно визначило суму податкового зобов'язання у розмірі 1 163 752 грн, граничний термін сплати якого був 30 січня 2013 року. 1

30 січня 2013 року Підприємство перерахувало вказану суму на рахунок № 31110029700009, що підтверджується платіжним дорученням від 30 січня 2013 року № 146.

Листом від 1 лютого 2013 року № 77 Підприємство просило перерахувати вказану суму грошових коштів у розмірі 1 163 752 грн з рахунку № 31110029700009 на рахунок № 31110029799009 для платників податків, зареєстрованих в ОДПС.

Перерахування зобов'язання Підприємства з ПДВ на правильний рахунок відбулося 14 лютого 2013 року.

ОДПС провела камеральну перевірку даних, задекларованих у податковій звітності з ПДВ Підприємства за грудень 2012 року, за результатами якої склала акт від 19 березня 2013 року № 272/39-10/20032321.

Цим актом встановлено порушення Підприємством пункту 57.1 статті 57 та пункту 203.2 статті 203 Податкового кодексу України (далі – ПК), оскільки воно здійснило оплату узгодженої суми зобов'язання з ПДВ у розмірі 1 163 752 грн із затримкою на 15 днів.

На підставі цього акта ОДПС винесла оскаржуване податкове повідомлення-рішення від 26 березня 2013 року № 0000183910.

Окружний адміністративний суд міста Києва постановою від 6 червня 2013 року у задоволенні позову відмовив.

Київський апеляційний адміністративний суд ухвалою від 30 січня 2014 року (з урахуванням ухвали Київського апеляційного адміністративного суду від 5 червня 2015 року про виправлення описки) рішення суду першої інстанції залишив без змін.

Вищий адміністративний суд України ухвалою від 23 червня 2015 року залишив без змін рішення судів попередніх інстанцій.

У заяві про перегляд судового рішення Верховним Судом України з підстави, передбаченої пунктом 5 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС), Підприємство зазначає, що оскаржувана ним ухвала суду касаційної інстанції не відповідає викладеному у постанові Верховного Суду України від 16 червня 2015 року № 21-377a15 висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права. Просить скасувати всі ухвалені у цій справі судові рішення та прийняти нове – про задоволення позову.

Перевіривши наведені у заяві доводи, колегія суддів вважає, що заява Підприємства підлягає задоволенню з таких підстав.

Верховний Суд України вже вирішував питання правильного застосування норм матеріального права у спорах цієї категорії у подібних правовідносинах.

За наслідками розгляду справ колегія суддів висловила правову позицію, яка полягає у тому, що для підтвердження факту несплати узгодженої суми грошового зобов'язання необхідно встановити, що у строк,

передбачений пунктом 57.1 статті 57 ПК, платник податків не вчиняв дії, спрямовані на перерахування узгодженої суми грошового зобов'язання до державного бюджету. Здійснення помилки під час перерахування узгодженої суми грошового зобов'язання до державного бюджету в строк, встановлений пунктом 57.1 статті 57 ПК, має кваліфікуватися як дія, хоча й помилкова. Відтак дії, які не містять ознак бездіяльності платника податків при сплаті узгодженої суми грошового зобов'язання, не можуть бути підставою для застосування штрафів, передбачених пунктом 126.1 статті 126 ПК.

А оскільки такі суми зараховуються на єдиний казначейський рахунок, то помилкове визначення розрахункового рахунку в платіжному дорученні під час сплати суми податкового зобов'язання не є достатньою правовою підставою для висновку про несплату необхідної суми грошового зобов'язання у визначений вказаною нормою ПК строк, а відтак і для застосування на підставі пункту 126.1 статті 126 ПК штрафних (фінансових) санкцій.

Такого правового висновку колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла, провівши системний аналіз законодавства, яким врегульовано спірні правовідносини.

Так, відповідно до пункту 57.1 статті 57 ПК платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого цим Кодексом для подання податкової декларації, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

За правилом пункту 126.1 статті 126 ПК у разі якщо платник податків не сплачує узгоджену суму грошового зобов'язання протягом строків, визначених цим Кодексом, такий платник податків притягується до відповідальності у вигляді штрафу. Зокрема, при затримці до 30 календарних днів включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – у розмірі 10 відсотків погашеної суми податкового боргу.

Таким чином, за несплату платником податків узгодженої суми грошового зобов'язання у певний термін законодавець для такого платника передбачив негативні наслідки у вигляді штрафних санкцій.

Згідно з пунктом 6 частини другої статті 29 Бюджетного кодексу України (у редакції, чинній на час виникнення спору; далі – БК) ПДВ (крім податку, що зараховується до спеціального фонду згідно із законом про Державний бюджет України) належить до доходів загального фонду Державного бюджету України.

Статтею 2 Закону України від 22 грудня 2011 року № 4282-VI «Про Державний бюджет України на 2012 рік» також встановлено, що до доходів загального фонду Державного бюджету України на 2012 рік належать доходи державного бюджету, що визначені частиною другою статті 29 БК.

При виконанні державного бюджету і місцевих бюджетів застосовується казначейське обслуговування бюджетних коштів. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері

казначейського обслуговування бюджетних коштів, забезпечує казначейське обслуговування бюджетних коштів на основі ведення єдиного казначейського рахунку, відкритого у Національному банку України (частина перша статті 43 БК).

Згідно із частиною п'ятою статті 45 БК податки і збори (обов'язкові платежі) та інші доходи державного бюджету визнаються зарахованими до державного бюджету з дня зарахування на єдиний казначейський рахунок.

Крім цього, пунктом 22.4 статті 22 Закону України від 5 квітня 2001 року № 2346-III «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин) визначено, що під час використання розрахункового документа ініціювання переказу є завершеним для платника з дати надходження розрахункового документа на виконання до банку платника. Банки мають забезпечувати фіксування дати прийняття розрахункового документа на виконання.

У справі, що розглядається, суди встановили, що 30 січня 2013 року – у строк, передбачений пунктом 57.1 статті 57 ПК, позивач здійснив оплату податкового зобов'язання в сумі 1 163 752 грн до Державного бюджету України, проте помилково у платіжному дорученні № 146 зазначив рахунок ДПП у Святошинському районі м. Києва замість розрахункового рахунку ОДПС, в якій Підприємство перебуває на обліку. Внаслідок цього вказане податкове зобов'язання зараховано на правильний рахунок для платників податків, зареєстрованих в ОДПС, 14 лютого 2013 року на підставі листа Підприємства від 1 лютого 2013 року № 77.

За таких встановлених судами фактичних обставин справи висновок Вищого адміністративного суду України у цій справі не відповідає викладеному у постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм матеріального права.

Відповідно до вимог частини першої статті 243 КАС суд задовольняє заяву за наявності однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 237 цього Кодексу.

Оскільки суди першої, апеляційної та касаційної інстанцій неправильно застосували норми матеріального права щодо спірних правовідносин, усі постановлені у справі рішення підлягають скасуванню з ухваленням нового судового рішення.

Керуючись статтями 241–243 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

п о с т а н о в и л а :

Заяву дочірнього підприємства «ЕС ЕНД ТІ УКРАЇНА» задовольнити.

Постанову окружного адміністративного суду міста Києва від 6 червня 2013 року, ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 30 січня 2014 року та ухвалу Вищого адміністративного суду України від 23 червня 2015 року скасувати.

Позов дочірнього підприємства «ЕС ЕНД ТІ УКРАЇНА» задовольнити.
Визнати незаконним податкове повідомлення-рішення від 26 березня 2013 року № 0000183910 про накладення на дочірнє підприємства «ЕС ЕНД ТІ УКРАЇНА» штрафу в розмірі 116 375 грн 20 коп.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 3 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.

Головуючий
О.В. Кривенда

Судді:

О.Ф. Волков

М.І. Гриців

О.А. Коротких

В.Л. Маринченко

П.В. Панталієнко

О.Б. Прокопенко

І.Л. Самсін

О.О. Терлецький